

betsverk, så länge de äro verkliga domstolar — ehuru det icke varit farligt, om dessa verk blott varit bureauer under Ministrar (deras första bestämmelse). Man bör icke låta leda sig af denna sammanblandning, för långt åt någondera sidan. Domaremagten måste vara oåtkomlig för godtycket (om ock endast i fråga om suspension — så tänkte den souveraine Carl XI.); men denna helgd bör icke sträcka sig till regeringens betjante och skrivvare. Den embetsman, som i det hela är *folkets* man och lagens tjänare, bör ej underkastas godtycket, därtöre att en oriktig organisation inblandat i hans embete en egenskap af regeringens agent.

Därföre hafva ock de tänkare, som yrkat Kronans oinskränkta rätt öfver dess egentliga embetsmän, tillika yrkat skarp gräns mellan administration och domaremagt.

UTLÄNDSKA NYHETER,

Turkiet. Nästan inga nyheter af vikt, mer än den, att Bar. Strogonow ankom på Odessas redd natten mellan d. 13 och 14 Aug. Kejsar Alexander väntades dit åt trakterna, och arméen under Wittgenstein, som stod på Turkiska gränsen, ökades beständigt och öfvades i småkrig. Kosackerne, som stått i Bessarabien och utmed Moldauska gränsen, hafva fått upbrots-ordres; men man känner icke närmare deras bestämmelse. — Äfven Turkarne förstärkas i Moldau och begå där grusliga utsväfningar. Pascharne där, som fått ordres att förfölja och utrota de Grekiska corpserna, hafva begärt och fått löfte om förstärkning. Grekerne dels nedlägga vapen och gå till Österrike, dels stå kvar i små hopar, under Jorgaki.

På den bestämda dagen (d. 20 Julii) gaf Turkiska Ministären blott muntligt svar på det Ryska ultimatum, för att minska skammen af att hafva fått en dylik föreskrift. Alla fordringarnas upfyllelse lofvades, Danesi och Wasimow lössläpptes eller rättare förvisades, för syn skull, med löfte att snart få återkomma, Ryska fartygen frigäfvos, allt lofvades och det skeddä förklarades skedd mot Grekerna, icke såsom Christna, utan såsom rebel-

ler. Det skriftliga svaret (hvilket blifvit directt sändt till Petersburg, sedan Strogonow vägrat mottaga det) var däremot affattadt i så allmänna och evasiva termer, att det troligen ingen verkan gör. Det innehöll: 1:o Att det redan skeddä icke varit ställt mot christna religionen, utan mot rebellerne; 2:o Patriarken var afträttad, icke såsom kyrkans öfverhufvud, utan såsom öfvertygad förrädare; våldsamerheterna mot hans lik voro utöfvade af en fanatisk och tygellös pöbel och beklagades af Porten; 3:o att mellan brottsliga och oskyldiga en bilig skilnad skall göras, förstås af sig sjelft, och om denna skilnad icke öfverallt blifvit noga iakttagen, bör sådant anses såsom ett från invärtes oroligheter i alla länder oskiljaktigt ondt; 4:o Porten förbinder sig att återställa de 13, mot dess vilja förstörda kyrkor och 5:o att utromma Moldau och Walaohiet, så snart de blifvit fullkomligt rensade från upror. Man hoppades, att friden skulle kunna bibehållas, oaktadt det obestämda och otillräckliga i denna förklaring (som troddes gifven, blott för att vinna tid, till dess underrättelser från Kottayhunno ankomma); men Porten skall, enligt Franska tidningar, hafva oförmodadt återtagit en del af det redan lofvade. Från Constantinopel berättas af d. 1 Aug., att underhandlingarne mellan Reis Effendi och de främmande Ministrarna då ännu fortforo och att Frankrike och England syntes arbeta gemensamt, äfvensom Ryssland och Österrike. (Strogonow utgaf, före sin afresa, ett circulaire till alla Ryska undertåter i Turkiet, att de under hans frånvaro äga vända sig till Österrikiska Internuntien i Constantinopel). Spanska Ministern, Grekernas förespråkare, handlade däremot nästan ensam, eller på sin höjd understödd af sändebuderna från mindre magter, på hvilka Porten gör föga afseende. Nederländerna hade förenat sig med Frankrike och England (hvars politik mot Grekerna synes af de på Joniska öarna utfärdade stränga förbud att taga tjenst hos dem. Deras ilska mot Engelmännerna växer äfven till en förfärlig höjd, sedan desse provianterat Turkarna i fästningarna på Morea).

I Österrike rustas med ifver. Gränsregimenterna göras mobila; 80,000 män uppställas i Siebenbürgen (under, som man förmodar, f. d. commenderande Generalen i Mähren, Frih. v. Kienmaier), 40,000 i Banatet och 30,000 i Syrmien. Utförsel af gevär, krut och bly till Servien är förbuden.

Kejsar Alexanders note till Alexius Comnenus har äfven varit införd i Savoyiska tidningen.

Huru litet Turkiska regeringen kan eller vill styra pöbeln, synes af följande berättelse från Con-

stantinopel af d. 1 Aug. D. 26 Julii ankommo från Morea nyheter, dem Divan sorgfälligt dolde; men pöbeln begrep att de måtte hafva varit obehaglige; Ryktet utspriddes om Grekernas fördelar, om Turkiska flottans fullkomliga förstöring o. s. v. D. 27 om mörkningen samlades mordareband och förstärktes af Janitscharer. Mer än 200 Grekiska köpmän mördades och deras bodar plundrades. Först mot aftonen begynte regeringen visa någon böjelse att styra oväsendet; men de orolige förföljdes lamt, och de få af dem, som ertappades, fingo blott bastonnade. D. 28 visade sig en gammal profet, som, ur ett ställe i Koran, förutsade rikets undergång. Pöbeln blef bestört och ursinnig, men fick ej fullborda sin lust att röfva och mörda, emedan regeringen grep till allvarsamma medel och tog profeten, som sedermera icke visat sig. D. 29 visade sig små skoekar, som mördade en och annan Grek. D. 30 uprepades samma upträden som d. 27, och regeringen visade ingen lust att göra slut på bullret. D. 31 var åter något lugnare. Regeringens liknöjdhet är orsaklig; ty de fega mördarbanden skingras, så snart den minsta väpnade magt visar sig. Det är märkvärdigt, att dessa facta förtigas eller nekas i Österrikiska tidningar, hvilkas underrettelser från Constantinopel gå till d. 31 Julii. — Förföljelserna mot de Christna äro icke blott Turkarnas verk, utan äfven de Christnas eget, i det särskilda secter förfölja hvarandra. De Catholske Albaneserne hafva dragit i fält mot Grekerna, och desse hafva på ön Tinos mördat Catholiker.

Mellan Ali och Divan hafva åter underhandlingar begynt, äfven som med Albaneschefen Ismael, hvilken hittills skonat Grekerna. Med Barbareskerna hafva underhandlingarna varit alldeles fruktlösa. — Sjöfarande, som d. 17 Aug. ankommit till Venedig från Smyrna, hafva i Scioanalen sett Turkiska flottan för ankar och fått veta, att den Grekiska beredde sig att angripa henne. Hon skall, enligt Engelska tidningar, hafva åter intagit det revolterade Samos. Ett Turkiskt fartyg, som till Marseille skulle öfverföra Turkiska Chargé d'Affaires vid Franska hofvet, Negri, blef taget af Grekerna; och Negri förklarade sig färdig att strida för deras sak.

Grekerna skola hafva fått tillåtelse att föra Rykska fanor och fälttecken; och fråga säges hafva varit om uppsättande af en egen gardes-bataillon. — En mängd Franska artilleri- och genie-officerare, i synnerhet af den fordnä levantiska divisionen, hvilka kunna Grekiska språket, gå i Grekisk tjänst. De stora Grekiska husen i Livorno äro högst fruktiga mot dem. Däremot har man i Tyskland

begynt skriva och declamera om oriktigheten af Tyska ynglingars utvandring till Grekland. Berättelserna om Student-tågen från Bonn och Leipzig äro falska, åtminstone till största delen. — Alla Grekinor på Morea hafva skänkt fäderneslandet sina dyrbarheter. — Areopagen i Athen har konstituerat sig till Greklands central-regering; och Theba, Livadia, Salona, Koda och alla orter i Phocis, Boeotien och Megara hafva formligen förklarat sin undergifvenhet. Öarne Hydra, Aegina, Salamis och Zea hafva gillat Athéns förfarande.

Pesten har visat sig bland de Asiatiska trupparna kring Constantinopel.

England. Öfver Francis's död är fällt det utslag: "öfverlagdt mord, föröfvadt af en obekant lifgardist". Vittnena hade menligen intygat, att ehuru folket kastat stenar innan soldaterna sköto, hade dock desse huggit in förut; och Francis var död af sabelhugg. Coroners Court sitter änna (d. 28 Aug.) öfver Honeys död, och sjelfva de till vittnen kallade Magistratspersoner vittna mot lifgardet.

D. 26 anställde folket stor likbegängelse efter Honey och Francis, på Smithfields. Sheriffen Waithman hade anställt om borgare-vakt, och allt aflopp utan synnerligt oväsende, emedan ingen oroadde folket. Men vid dess återläg, då man kom midt för Cassernerna vid Knightsbridge, där portarna stodo öppna, växklades några skällsord mellan gardisterna och folket, hvarpå de förre (icke hindrade af sina officerare) störtade ut på gatan och anföll det förbigående folket. Flera af dem hade undergevär och några personer blefvo sårade, ehuru icke dödligt. Sheriffen var i fara; en soldat gjorde sig färdig att hugga ned honom. Undersökning är redan anställd om upträdet.

Portugal. Gr. Arcos är anländ och insatt i Belems torn. — Juntan i Bahia har inberättat till Cortes, att den af Konungen tillsatta regering är upplöst, då constitutionen bjuder, att icke Konungen, utan Cortes äga nämna regering. Juntas förfarande gillades. Kronprinsen har till Konungen inberättat förloppet i Rio Janeiro.

Tjurfäktingars afskaffande har blifvit föreslaget, men förkastadt, hos Cortes.

Neapel. Poerio, Petrinelli, Borelli, Arcovito, Coletta och Gabr. Pepe äro, under en Österrikisk Officers-opsigt, aförda till Trieste, för att vidare transporteras. — Morelli och Silvati (revolutionens hufvudmän) äro gripna, förklädda till Greker.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Måndagen den 17 September.

STATSHUSHÅLLNING.

Det stora problemet: huru skall världen se ut i en framtid? har frambragt mängden af kannstöpere. Någon gång har man imedlertid sett spåmän upstå, som, genom djup kännedom om det närvarande, förmått kasta en ljus blick in i det tillkommande. Bland dessa får utan tvifvel räknas en Tysk författare, C. F. von Schmidt Phiseldeck, som i en nyss här i öfversättning utkommen skrift: *Europa och America, eller den civiliserade världens framtida tillstånd i perspectiv*, gifvit den gamla verldsbeherskaren Europa besinningsvärda vinkar och varningar. Han bevisar af gifna facta, att America snart höjer sig till ett läge, där det afskuddar sig Europas ok, lika väl i ekonomiskt som i politiskt afseende. Han vågar sig sedan in på lösningen af de svåra frågorna: Då alla de främmande hjälpkällorna äro stoppade, då de ultramarinska skattkamarne äro förseglade, huru skall då Europa, öfverlemnadt åt sina egna krafter och sina egna tillgångar, uprätthålla sig? skall det nedstiga från sin role såsom verldsherskare? Denna sista fråga måste bejakas. Men författaren påstår ändock, att det kan bibehålla en hög role, om ock icke den första. Dess ressourcer äro stora, dess invånarens snille skall förstå att använda dem.

Dock, häldre än att i korthet framställa hans system, vilja vi anföra hans egna ord (pag. 152):

"Man säge icke: Europa är föråldrad; naturen är alltid ny och föryngrar sig beständigt inom sig sjelf; men försplittad är dess yttre förmögenhet, på ett sätt som icke låter återställa sig, och de krafter, som återstå och skola vändas på det inre, äro i tvedrägt med hvarandra, icke blott genom blodiga krig, som statsmän föra med hvarandra, utan fastmer i den eviga egenlystans strid, genom handels-egoismen och det afundsjuke sneglandet på grannarnas storhet eller tillväxt? Skall det fortgå på detta sätt, så kommer förtorkandet af alla källor för utifrån tillströmmande rikedomar att blifva högst förderligt, och det egna goda skall då aldrig komma till mognad. Ty Europa kan aldrig få tillfälle att rätt fröjda sig åt sin egen herrlighet, förrän det, med förglömmande af alla småaktiga betänkligheter, har den dristigheten att höja sig till ideen om ett Europeiskt statsförbund. Först då kunna de olycksaliga skiljemurar falla, som söndra stat från stat, eller i sjellva verket den ena lemman från den andra i en och samma kropp, eller likasom den ena vilden alltid är färdig till strid, till försvar eller anfall mot den andra. Är icke Europa, fysiskt betraktadt, blott en enda organisk kropp? Dess floder och berg — låga de

icke gemensamt genom dess länder, och svälla icke i norr och söder dess haf, som genom små pass hafva brutit sig ett utlopp i den stora oceanen, på ett sådant sätt till alla, som om de med afsigt letade sig fram till dem för deras inbördes gemenskap, och hafva icke jordens afkastningar derföre blifvit olika fördelade åt de serskilda regionerna, på det ingendera må kunna umbära den andra."

"Vi hafva deremot, genom vår förvändhet och politiska afundsjuke, annorlunda uttänkt det, i trots af naturens tydliga anvisning. Vi hafva förbjudit in- och utförsel från oss till våra grannar, vi hafva tillspärrat floder och hamnar, vi hafva privilegier och monopolier för handelscompagnier, vi hafva uttänkt handels- och fabriksystemer, för att sjelfva på ett orimligt sätt frambringa hvad som för bättre pris och till bättre godhet kunde fås från grannarna, under det att det egna, som för dessa åter kunde beredas och förädlas, deremot får ligga obegagnadt, eller i rå gestalt för ringa pris bortslösas. Vår är ock frukten af ett sådant förfarande, vårt handelskrigens elände och de hemliga fiendtligheternas, vårt *smyghandelns* oväsande samt *tullförsnillingarnas*. Kuster och gränser borde deremot, såsom i det Americanska statsförbundet, stå öppna och inbjudande *), då de

*) "På de varor, som utföras från en stad till den andra, skola hvarken taxor eller afgifter läggas. Äfvenså skola icke, genom något slags handels-inrättning eller afgift, den ena statens hamnar vinna något företräde för den andras; eller skepp, som gå till eller från en stad, vara förpligtade att lägga till hos någon annan, eller till den betala någon afgift. — Ingen stat skall kunna utan Congressens samtycke lägga afgift på import eller export, undantagande så mycket, som är nödvändigt, för att vidmagt hålla dess inspectionslagar i utöfning. Densamma behållningen af alla utgifter, som i en

nu deremot bevakas at ett verkligt mensklighetens afskum, som, jemte öfverträdan af onaturliga lagar, utöfvar en inquisitorisk rättvisa, hvilken ofta, genom den tunna slöjan, som skyler connivencerna, skymfar hennes namn och således äfven bringar inconsequens i det ensidiga systemet och tillintetgör statens egennyttiga afsigter".

"Om det framgent måste fortfara på detta sätt *), så är det icke att tänka på något föryngrande inom vår verldsdel, och Europa kommer då att styckevis duka under, i den mån som America genom endragt och en laghgt fri utveckling af sina krafter befästar spiran i sin hand. Imedertid äro utsigterna för det närvarande sådana, att det mer är att hoppas ett bättre öde, än att belara motsatsen. Europa har fått erfara följderna af sin inre svaghet och yttre tvedragt, genom det skymfligaste förtryck, hvilket det fått utlärda af verldstormaren, som, blott ovillkorligt befallande öfver ett enda rike, med denna kraft anföll dem i deras isolering och eröfrade dem såsom gossen sina fogelnästen. Det har genomgått alla phantastiska författningars oförmligheter och tyckes nu villja städn vid den representativa. Men det är hos detta slags statsförfattningar eget att aldraförst rigta sin upmärksamhet på statens inre och utdöma dess hemliga bräckligheter, samt sedan äfven att ställa en helsosam motvigt

stat äro lagda på in- och utförsel, tillflyter de Förenade Staternas skattkammare, och alla sådana lagar stå under Congressens omedelbara uppsigt. Ingen stat skall utan Congressens samtycke kunna pålägga tons-afgift." — Unionsregeringens constitution. 1 Artikeln.

*) En i London nyligen uppsatt böneskrift, af en betydande del af dervarande handelsstånd, gifver den förhoppning, att det inskränkande handelssystemet i Brittiska parlamentet kommer att underkastas en allvarlig undersökning. Se Liste der Börsenhalle för den 2 Maj 1820

mot alla regeringars naturliga tendens mot det yttre. Hvad nu det första angår, så kan man väl med fog vänta sig, att de hinder, som aldramest stå i vägen för den inre välmågan, komma att undanrödjas — vi mena de lagliga olikheterna för de religions-secter, som hafva företrädesrättigheter, och dem, som äro undertryckta, olikheterna i principen för beskattning och de personliga eller vissa stånd tillkommande exemptioner från deltagandet i allmänna bördor, olikheterna i penningestocken och hvarje penningeväsendets bristfällighet, olikheterna i mått och vikt, bristen på tillräckliga communicationer, jagtförbuden å den ena sidan och den friaste utöfning af jagt å den andra, lifegenskap, så vidt den ännu äger rum under åtskilliga benämningar, såsom personal- och real-servituter eller obetalta dagsverken, accisen och tullarne, i anseende till dessas inflytande på production och handverk, jemte skrå- och handtverkskvång, som lägga kedjor på handslöjds- och konstfliten. — Men, ju längre de Europeiska staterna fortgå i detta reformerande och finna medel för olägenheternas afhjelpande, och ju mer de på ett eller annat ställe vunnit fördelar af en sådan förändring få komma till allmän kännedom, desto mer skall man komma att inse, att det hitintills rådande isolerings-systemet samt allt industrietvång paralyserat allt det goda, som i det inre kunnat utföras, genom skadlig motverkan utifrån. — Vid fullt inseende af detta allt, borde det blifva så mycket lättare att tillvägabrinda ett inbördes staternas närmande till hvarandra för befordrandet af ändamål, allmänt båtande för det Europeiska statsförbundet.

Men att sådana aldrig för varmt önskade öfverenskommelser icke måtte i sin aldraförsta början å nyo qväfvas af den

gamla politikens öfverklokhet, till ett sådant hopp berättigar oss icke allenast den nyare bättre insigten, som tyckes vara kommen regeringarne tillhanda genom en bitter pröfning och smärtsam luttring, utan äfven den motvigt, hvilken, som vi redan anmärkt, framträdte genom den friare nationalanda, den der öfverallt förspörjes, det vare sig i nya författningar eller också blott i maximer och handlingssätt, och hvarigenom herrsklystnaden och utvidgningsandan se sig gångna i förväg. Den sistnämnda torde äfven snart få sakna sitt nödvändiga verktyg, de stående härarna, så vidt nämligen, som de hitintills utgjort ett serskildt stånd, en stat i staten, hvilket nu ägt rum allt sedan Ludvig den Fjortondes tid och innerligen var förenadt med hans egen, hans tids och derpå följande tiders politik *). De värfningar, hvilka enligt det gamla Preussiska systemet, som blifvit efterhärmat i de flesta stater, gifvo nationernas styrka i stående härar en öfverdrifven spänning — dessa värfningar måste nu uphöra, dels därför, att den frie man, som på fädernejorden saknar sitt underhåll, heldre utflyttar till en fremmande, än här för en ringare sold säljer sig under utländingens fanor, dels äfven därför, att de öfver allt i klen tillstånd befintliga financerna icke äga nog tillgångar, för att underhålla dessa ostentations-härrar. Af egen befolkning kommer man åter att använda ett desto ringare antal af arbetsföra män till ständigt varande krigstjenst, ju mer man behjertar det gemensamma bästa, och ju mer uteblifvandet

*) Vi anföre blott Storbritannien som ett exempel, hvars stående armée i alla tider varit i proportion den minsta, men under det sista verkligt nationala kriget anseeligt blifvit förökad. Efter fredsslutet blef den genast betydligt förminskad och kommer visserligen att ned sättas till ett ännu ringare antal.

af fremmande tillförsel på ett trängande sätt upfordrar äfven det aldrasvagaste förstånd att söka en ersättning på egen jord, och den redan högt yttrade samt med allvar påträngande sanningen slutligen kommer att förskaffa sig plats — nämligen, att hvarje medborgare är en medlem i national-arméen samt såsom sådan måste öfvas och befinnas duglig för sitt fäderneslands och de sinas försvar, men att den stående hären deremot blott bör underhålla den stam, som skall undervisa och anföra, och som man tillföre brukade utmärka med konst-uttrycket *les cadres de l'armée*, hvilka borde förpligtas att alltid vara färdiga och med mycket allvar periodiskt öfva beväringmanskapet. Med härar af denna art har America tillfäktat sig sin frihet, och med dessa skall hvarje stat, vid hvilken tid som heldst, aldrabäst försvara sin sjelständighet. Blott en Napoleon kunde missbruka de beväpnade nationalmassorna till Europas underkufvande; men en sådan man frambringas knappt en gång hvarje årtusende, och blott ett tidvarf af den art som det, hvilket hade att upvisa denne man, kunde frambringa ett så sällsynt phenomen. Furstarnes, enligt alla konstens regler bildade och väl öfvade, arméer hafva likväl icke störstat honom, utan de i massa sig resande folken voro de enda, som förmådde det."

(Pag. 182.) "Vore det möjligt att hos dem, som i sina händer hafva magten och den bestämmande förmågan, eller åtminstone hos dem, hvilka enligt deras kall närmast verka på dem, kunna grunda den öfvertygelse, att, om vi blindt och overksamt öfverlemnna oss åt tidens gång, ett tillstånd af ofvanbeskrifna natur då verkligen väntar oss, så vore visserligen det hoppet öfrigt, att ett kraftigt och fast beslut från den högre styrelsen på ett sådant sätt skulle fatta statsrodret och så gå det befarade

till mötes; genom ett planrikt ingripande i tidens oundvikliga utvecklingar, att en verkligt revolutionär hvälfning, med alla dess kränkningar af lag och billighet, på bästa sätt kunde kringgås och undvikas. Visserligen måste, såsom vi bemödat oss att visa, den nu varande politiska organisationens fordringar, vid förutsättande däraf, att, för statshushållningens qvarstående vid dess i alla stater likformiga och förra bestånd, icke mer någon utsigt blir öfrig och då bräckligheten samt det ohjelpiga med hvarje steg in i framtiden förökar sig — visserligen måste, under sådana omständigheter, intet mindre erfordras och äfven ske, än att man i tid *friwilligt* afstår från det närvarande i sakernas skick och med fast hand samt vis försigtighet skrider till upförande af en ny byggnad. — Hvad som på detta sätt, så snart villjan dertill befunnes rustad, borde företagas, för att på ett sjelfverkande sätt befordra sakernas nya läge, hvilka författningar borde tagas, och enligt hvilka idéer det nya borde förenas med det gamla, det måste hemtas från den speciella kändedomen af hvarje serskild organisation af hvarje nations och hvarje lands individnella natur. Här kunna blott sådana grundsatser antydas, hvilka utgå från tidens allmänna behof och med eller utan omtankans biträde, i det aldra yttersta, mer eller mindre förderfligt och regellöst, måste gå till fullbordan."

"Den hitintills från flera sidor yrkade principen, att regeringen med dess magt och myndighet, eller staten, från sin högsta allt ned till sina finaste och minsta utgreningar, horde befinnas i motsats mot de regerade samt vara oförenlig med undersåtens och statsborgarens egenskaper, hvarigenom en serskild klass af besoldade personer måste uteslutande iklädas förvaltningens och styrelsens angelägenheter -- denna

såts torde väl aldrast först tåla en inskränkning. Der den vapenföre mannen sjelf försvaret sig, der blir han äfven beskyddare, och der han sjelf förvaltar sin egendom, der blir han äfven förvaltare. Det torde icke blifva något tvifvel underkastadt, att en stor del af det, som nu för ett folk uträttas genom en mängd betalda tjänstemän, äfven så väl skulle kunna utföras af sjelfva folket, så snart det genom politiska institutioner smånigom infördes i ett localt biträdande vid dess egna angelägenheter."

"De penningbesparingar, hvilka årligen skulle tillfalla staten från den redan ofvannämnda i annat afseende yrkade nationalbeväring, den vi i motsats mot de stående härarna skulle kunna kalla den hvilande härsmagten, det faller lätt i ögonen *), likasom det väl icke heller kan bestridas, att, med försvinnandet af den olyckliga lättheten att föra i fält en fullkomligt rustad här, retelsen till krig och försöken att göra ingrepp i svagare grannars rättigheter, jemte den i förening dermed stående anledningen att öka statsskulderna -- likaledes skulle försvinna. Då nu äfven så väl den gamla som nya historien vittna om möjligheten deraf, att medborgaren ganska väl kan bildas till fäderneslandets försvar samt till en kraftfull beskyddare och hämnare af den sårade nationaläran, så utvisa de äfven genom förträffliga exempel, att medborgaren likaväl är användbar såsom deltagande i regeringens-angelägenheternas förvaltning, hvilka

*) I hvilket förhållande utgifterna för arméen stå till statsinkomsterna, kan lätt finnas af en i Politiska Journalen för år 1818 (I B. sid. 127) införd uppgift, enligt hvilken Preussiska monarchiens statsinkomster uppgifvas till 48 millioner R:dl, och 22 millioner afgå för arméens underhåll; och likväl skulle ej denna armées besoldning kunna inrättas på en sparsammare fot.

äfven ligga honom så nära; så snart det öfverensstämmer med den regerandes vilja att dertill kalla honom. Vi tro derför, att, likasom det åligger regeringen att taga omsorg om allt det allmänna, i afseende på lagskipning, inre trygghet och landets försvaret, så skulle äfven allt det speciella, det locala inom hvarje län och stad eller härad, utan allt betänkande kunna öfverlemnas åt dessa corporationers egen omsorg; så snart en god och kraftfull inspection -- eller hvad Fransmännen kalla *l'hierarchy des pouvoirs* -- sörjde derför, att den enskilda åtgärden icke förorsakade något störande eller hämmande för det hela och stora. Enligt denna grundsats kunde man utan allt betänkande öfverlemnas hvarje Orts och läns serskilda police, correctionsanstalter, byggnaders och hamnars underhåll, milda stiftelser, de fattigas underhåll m. m., åt deras egen upsigt och styrelse, som det i förra tider verkligen var och på många ställen ännu äger rum. Äfven väl fördelningen af de bidrag, som af län och städer skola aflemnas till stats-utgifterna, borde väl bättre och riktigare kunna utföras af dem, som blefve dertill valda bland, med alla localiteter bekanta, personer, än genom dertill af regeringen utnämnda, hvilka vanligtvis äro obekanta med de skattskyldigas förmögenhet och förmåga att betala. Staten behöfde blott, som det af sig sjelf förstås, hafva sig förbehållet att föra controlen mot underslef och bedrägeri, så väl som domsrättigheten i alla tvistiga fall samt vid klagomål mot partiskhet och orättvisa. Likasom, genom dessa och dylika inrättningar, statens styrelse blefve entledigad från en mängd partiella, för densamma otillbörliga omsorger, så skulle den äfven, uphöjd öfver det lägre, med desto säkrare hand hållande det helas fömmar, derigenom i samma mån vinna i moralisk storhet och akt-

ning hos folket. Mera sällan skulle sedan staten nödsakas inblanda sig i det borgerliga lifvets göromål, och, då den någon gång behöfde uppträda, skulle thronens Majestät desto kraftigare verka och erhålla den lydriad och vördnad, som det tillkommer undersåter att visa sin beherrskare, hvilken af intet så mycket försvagas, som genom befattningen med relativt allt för små angelägenheter, vid hvilka dessutom mistag och missförstånd ofta måste inblandas sig, genom undersåtens oundvikligt ringa bekantskap med deras regent och dennes med sitt folks enskilda förhållanden. Ty det går icke staten härvid annorlunda än i det enskilda husliga lifvet den husbonde, som i sitt hus erhåller föga aktning, om han, i stället för sina egodelars förökande och en allmän uppsigt, nedlåter sig till lägre husliga göromål, hvilka han aldrig kan så väl besörja, som den dertill af naturen eller genom upfostran bestämda tjenaren. Län, städer och andra corporationer skulle äfvenväl vinna dervid, dels omedelbart genom den ringare kostnaden för förvaltningen af deras inre och egna angelägenheter, dels äfven, och ännu mer, medelbart genom den frägnare omvårdnad, som alltid lemnas det egna är ett främmande; och som sitt eget kommer alltid borgaren eller landtmannen att betrakta sin stad, sitt härad, sitt län, samt att vaka öfver dess interesse, så snart han kallas till råds eller deltager i dess förvaltning och styrelse. Statens regering skulle af en sådan inrättning draga den ovärderliga fördel, att, med öferspringande af oöfverksådliga particulariteter, helt och hållet få öfverlemnas sig åt det hela, som den ensam känner, ensam inser och förmår att handhafva."

(Forts. c. a. g.)

Leporellos tal om liberaliteten.

(Ur Don Juan den Andre)

Då vi voro vid universitetet i Salamanca, undersökte vi tingens natur och funno — att ingen ting finnes, icke ens hjärna i våra hufvuden. Då upptäckte vi äfven grundorsaken till allt *ting*, d. v. s. allt *ingenting*. Denna grundorsak är vårt eget *jag*, hvilket är *allt*, men tillika *ingenting* eller, rättare sagdt, ett blott *oväsende*. Endast i *motsatsen* finnes *satsen*; endast i *motsägelser* finnes *sägelsen*. Då nu ingen ting kan vara ett *ting*, därtföre att det är, utan därtföre att det af oss säges; så följer däraf, att endast *motsägelser* är det existerande Ding an sich, och att filosofen aldrig bör låta dära sig af det falska skenet af *ting*, hvilka tyckas framställa sig solklara för förståndet. Just klarheten är det klaraste bevis på falskheten af ett begrepp. I det höga filosoferandet kan aldrig blifva fråga om *väsende*, utan endast om *oväsende*. Filosofen måste pröfva begrepp och satser, såsom kemisten pröfvar syror; han måste alltid hafva till hands en mängd reagentia. Kan ett begrepp, en sats, platt icke förändra färg, äfven för de skarpaste reagentier; då är han *ägta*. Kan han däremot, genom uprepade analyser, reactioner, compositioner och decompositioner, vändas i alla skepnader och användas till alla ändamål; då är han *oägta*. Men alldenstund endast *oväsendet* är af något värde (såsom väsendets grundämne); så är *oägta* af en vida högre potentz än *ägta*. Sålunda, då man en gång hunnit nog högt i filosoferandet och sjelfmedvetandet, för att förstå, att *oväsendet* (eller, som hopen kallar det, *förvändheten*) är det verkliga, det enda, hvar på experimenterande lönar sig; då först inser man, att det *ägta* (det, efter hopens

mening, fasta, oföränderliga och därför *vigtiga* ingalunda bör sökas, utan blott det *öagta* (det, hvaraf kan göras, hvad man behagar).

Vi funno äfven, att man aldrig bör tro något, som hopen tror, aldrig säga något, som hopen säger; ty hopen låter så lätt förleda sig att tro på väsende; men vi tro endast på oväsende. Den så kallade *liberaliteten* begynte, under vårt vistande vid Salamanca, att inrota sig. Men alldenstund ingen ting bör *inrota* sig, som icke kommit från Salamanca; så beslöto vi att *utrota* liberaliteten, emedan den älskar endast väsende och icke oväsende. Vi voro icke eller därför vänner af *illiberaliteten*; ty vi voro i allmänhet icke vänner af något annat än oss sjelfva och våra egna satsar. Imidlertid tälde vi ändock häldre *illiberaliteten*, såsom varande ett oväsende.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. I allmänhet är man öfvertygad, att kriget mellan Ryssland och Turkiet oförtöfvadt utbyter. Man slutar det af hvarjehanda tecken, bland annat deraf att en Ryska Kejsarens General-Adjutant, Furst Wolkonsky, ankommit till Wien och genast haft sammanträde med Furst Metternich. Strogonow har med utomordentlig entusiasm blifvit emottagen i Odessa, i synnerhet af Grekerna, som äfven låtit tillåtelse att resa, hvar de behaga, och till stor del begifva sig af till Moldan och Walachiet. Straxt efter hans ankomst, affärdade Gouverneuren i Odessa, Greve Lageron, femton courierer till Petersburg och andra ställen. Witgensteins armée förstärkes dagligen. En märkvärdighet är, att Furst Ypsilanti, enligt officiel underrättelse i Petersburgska krigstidningen, blifvit utstruken ur Ryska tjensten, där han stod såsom stabsryttmästare vid Lifgardets Hussarer och Adjutant hos Cavalleri Generalen Rajewski. Lord Walpole har i Wien haft långa conferencer med Furst Metternich, hvarefter han afsändt en courier till sitt hof, och Österrikiska cabinettet en till sin minister i Petersburg. Till Österrikiska trupperna på östra gränsen skola förseglade ordres hafva afgåt, hvilka först på en bestämd dag få öppnas.

Man har följande närmare underrättelser om Strogonows sista underhandlingar i Constantinopel. D. 25 Julii var den begärda noten af Porten utfärdad; men en stor magts Sändebud, som fick del af henne, anmärkte deryvid, att det Turkiska högmödet för mycket framlyste och att noten, i sådant skick, skulle hafva en motsatt verkan mot den ösyftade, då Kejsar Alexander hade en för mycket sann känsla af sitt värde, för att låta dylikt. Reis Effendi erkände riktigheten af denna anmärkning; men den nya notens uppsättande tog så mycken tid, att den föreskrifna terminen förföll. Då Drogmanerne kommo till Reis Effendi, svarade han dem med odrägligt högmöde, att noten ej var färdig och ej på några dagar kunde blifva det. Ville Strogonow icke vänta, så kunde han afresa; befallningar om hans obehindrade passage voro gifna. Öfvannämnde Minister, som utverkat den nya noten, bad imidlertid Österrikiska Internuntien, Bar. v. Lützow, söka hos Reis Effendi påskynda notens afgifvande; och den blef äfven kl. 5 om aftonen d. 26 tillställd Bar. Strogonow, som ej ville emottaga henne, emedan den föreskrifna tiden var förlupen.

De med Bar. Strogonow från Constantinopel d. 13 Aug. ankomna fartyg hafva medfört den underrättelsen, att Turkiska flottan nyligen blifvit slagen af Grekerna och förlorat nio fartyg. Blott fyra Turkiska skepp skall det hafva lyckats att med nöd undkomma till Karpathos, en ö nära Rhodos. Redan d. 4 Aug. hade man i Odessa fått veta, att Grekerna, fastän med skada på 27 af sina skepp, vunnit nya fördelar öfver Turkiska flottan, tagit ett linieskepp och två fregatter och dels upbränt, dels skingrat det öfriga af flottan. På samma tid inträffade underrättelse, att 52 skepp, hvaribland 17 stora örlogsfartyg, utlupit från Dardanellerna och gått för ankar vid Chios och Samos. Grekerna, 112 skepp starka, öfverföllö Turkarna med allt möjligt raseri, och elden räckte tre timmar. Straxt därefter gaf Sultan befallning, att den öfriga delen af flottan skulle utrustas, hvilken bestod ännu af fyra linieskepp, två tredäckare och fyra andra skepp af större sorter. Till deras bemanande prässades äfven Judar.

Senaten på Morea har utgifvit en kungörelse, att Grekerna intagit Misitra och Bardoni. — Amiralitetsrådet på Hydra antydde Dem Ypsilanti att lemna ön, då dess invånare icke erkände någon Öfverbefälhafvare. Då afseglade han till Morea. Sedan lingo Hydrioterne veta, att en stark Turkisk flotta ankommit i Arkipelagen och med förödeläse hotat Samos och Psara. De skickade då depute-

rade till arméén på Morea och begärde, att en corps måtte posteras på kusten midt emot Hydra, för att försäkra dem tillförsel af lifsmedel. Samos har, enligt bref från Smyrna, starkt befäst sig. Turkiska arméén på motsatta stranden i Mindre Asien var redan 80,000 man, men kunde icke komma öfver, emedan Grekiska skepp kryssade i viken. Därföre återkommo till Smyrna många af de trupper, som redan aftågat därifrån, och anställde åter oroligheter. I Smyrna grasserade pesten oafbrutet. På Cypern hafva de Turkiska befälhafvarne mördat, arresterat och framfarit med största grymhet. — Till Trieste komma dagligen landvägen hopar af Greker, som hört till Ypsilantis armée och som ämnat sig till Grekland. De få ej gå om bord, utan måste äfven landvägen fortsätta resan.

Frih. v. Dalberg har annonserat, att, då tillströmandet af frivilliga, som vilja tåga till Grekland, beständigt ökas från alla trakter af Tyskland och från Frankrike (700 sägas redan hafva samlats), måste han påminna, att vederbörande regeringars tillåtelse ovilkorligt fordras.

Tyskland. I Weimar har utkommit en allmän skräförfattning, hvarigenom ej blott de ännu gällande skran bekräftas, utan äfven de återställas, som, under Westfaliska regeringen, i vissa delar af landet afskaffades.

Portugal. Cortes hafva antagit 26:te och 27:de Artiklarna af constitutionen, så lydande: "Souverainiteten finnes väsendtligen hos nationen och kan utöfvas blott af dess lagligen valda representanter. Ingen person och ingen corporation kan utöfva allmänna magten, om denna magt icke utgår från folket sjelf. Nationen är fri och själfständig och kan icke blifva någons egendom. Henne ensam tillkommer rättigheten att, genom sina ombud vid Cortes, göra sin constitution och sina lagar, utan att Konungens sanction därtill behöfves." "Då det tillkommer Cortes att sörja för Kronprinsens nפוstran", hafva de beslutit fråga Ministären, hvilka anstalter blifvit fogade till Infanten D. Miguels undervisning.

Underrättelsen om revolutionen i Rio Janeiro inträffade just som Konungen skulle mönstra trupperna i Lissabon. H. M. blef så bedröfvad, att han icke kunde förrätta mönstringen eller hälsa på folket med sin vanliga glädthet. Häraf upstod oro; vakterna i slottet insulterades; slutligen lyckades dock Grefve Sampayo att, genom ett tal, lugna sinnena, hvilket fullkomnades, då Konungen

änyo trädde ut på balkonen, med hatten i hand, och vänligt hälsade på folket.

Grefve Arcos's brott skall vara, att han velat genomdrifva en söndring mellan H. M:ts rikén.

Frankrike. D. 28 Aug. begingo, i Versailles, 500 soldater och 100 officerare (hvaribland 45 Gardes du Corps) för första gången Nattvarden. 600 Militärer döptes och 400 confirmerades.

America. Insurgenterna hafva intagit fästningen Perola. Därföre hade invånarne i Veracruz transporterat sin egendom till hamnskansen S. Juan de Ulloa. Flera familler från Nya Spanien flydde till Cuba. Därifrån afsändes 500 man till Veracruz.

Spanien. Talarne i Fontana-klubben blifva allt djärfvare. Comuneros hafva högt besvärat sig däröfver, att en af deras chefer, som i en tidning gjort sig lustig öfver krigsministerns kroppsliten, blifvit förvisad från Madrid. -- Jaime drifver ännu sitt ofog i Valencia och synes vara blifven både starkare och djärfvare än förr. Däremot är Merino oskadlig; den ene efter den andre af hans anhängare gripes.

Flera tidningar hafva företagit sig att varna för de exalterade af båda partierna, royalister och liberala. Miscelanera innehåller en väl skriven utveckling af grunderna, hvarföre lagarna så olika tillämpas. Han medgifver väl, att detta till del kommer af lagarnas ofullständighet, men äfven af sakens nuvarande läge och sinnenas stämning. Domare kunna icke glöma det öde, som drabbade den olycklige Arias, emedan han hade fält en dom efter sin öfvertygelse. Endast genom flykten har han kunnat rädda sig undan mördare-dolkar. Han har förlorat sitt embete och öfvergifvit sitt fädernesland. Och dessa brott har man måst lemna ostraffade. Ifrån detta ögonblick finnes hos oss inga själfständiga domare. Man måste bereda sig på, att våra domare, i fråga om politiska brott, alltid använda de högsta straffen, ehvad ock deras samvete och deras öfvertygelse må säga dem. Om den, som röstade för dödsstraff, i Revocadors rättegång, kanske fruktade att behandlas såsom Arias, i fall han icke brukade denna stränghet, hvem kan lägga honom det till last? Embetsmännen måste i allmänhet löta bevekka sig af fruktan. En libellist har ju hotat Audiencia's le möter i Valencia, "att han ville rifva starrén ur deras ögon" och ingen har höjt sin röst mot uslingen.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Thorsdagen den 20 September.

STATSHUSHÅLLNING.

(Forts. fr. N:o 41.)

(Pag. 196.) **D**å hitintills, utom den elementar-färdighet, hvarförutan kunskapers förvärfvande icke är en möjlighet, man genom upfostran endast bibragte en torftig religionskunskap, hvartill alla utan undantag likväl hunno, så kommer deremot den framtida undervisningen att äfven sysselsätta sig med fäderneslandets kännedom, de författningar, som för stad och land äga rum, samt det väsendtliga af de lagars kännedom, hvarje statsborgare måste iakttaga. Detta kommer att bilda en cyclus för den allmänna undervisningen, hvilken blir oundgänglig för hvar och en, som vill öfverskrida tjensthjonets skrankor. Och inom denna krets för stadsborgerliga kunskaper och deras användande i det politiska lifvet måste alla råkas, den lärde och borgaren, den världslige som den andlige embetsmannen och kostnären, statsboen och landtmannen. En annan samlingskrets för det gemensamma i samsfundslifvet, och äfven en anledning till täflan, blifva vapenöfningarne, när skyldigheten att försva fäderneslandet icke mer ligger i ett serskildt ständs händer, utan verkligen åtages af medborgaren sjelf, hvilken denna skyldighet äfven väsendtligen tillkommer. Ty det till-

hör utan tvifvel hvarje man och måste räknas bland de egenskaper, som oundgängligen tillhöra honom, att han sjelf är duglig att skydda sitt lif och sin egendom, och med samma förmåga samt skicklighet äfven befinnes färdig och befogad att försvara fäderneslandets ära och sjelfbestånd mot alla anfall. Inöfningen härtill har hitintills nästan öfver allt blifvit tagen såsom en tvungen eller besoldad tjenst, hvilken man genom företrädes- och rangsrättigheter kunde undgå. Man var icke dertill föranledd af en frivillig och laglig medborgsmanna-skyldighet, hvilken det måste anses skamligt att vilja undandraga sig. Detta kommer nu väl i framtiden att förhålla sig helt annorlunda, och ynglingar af alla stånd, nationens blomma, skola, utan afseende på hvars och ens enskilda bestämmelse, tidigt samlas kring fäderneslandets fanor och efter slutad undervisningstid äfven ofta inställa sig under dem i öfningsläger, så länge de icke kallas till verklig krigstjenst. Visserligen skall i och genom dessa vapenöfningar en helt annan samdrägt, ett helt annat utbyte af känslor och tänkesätt äga rum samt en helt annan kärlek bland folket blifva rådande än den, som nu kan visa sig, då gossen blott går i skolan, ynglingen till verkstaden, akademiens eller garnisons-kamratskapets trånga krets. — Visserligen synes förvärfvandet af denna skicklighet borttaga en

del af hans tid för dess tillkommande yrke och serskilda bestämmelse, så väl som för det yrke, han som man skall utöfva, och som mången må hända bättre skulle använda för sina individuella ändamål. Vi kunna likväl nöja oss med den anmärkning, att det lägre alltid måste gifva vika för det högre, och att det villkorliga måste rätta sig efter det oundgängliga, hvartill tiden nu en gång kallar. Imedlertid villja vi, till deras lugnande, som icke gerna finna sig tillfredsställda af det blott allmänna, äfven närmare betrakta det enskilda."

"Aldra först måste man väl medgifva; att mycken sysselsättning ger mycken tid, och att den vanligtvis har minsta tid och senast blir färdig, som outhörligt blott sysselsätter sig med ett och det samma, ofta föga viktiga; derjemte torde man äfven icke kunna neka, att en frisk och rask kropp, hvartill de ifrågavarande öfningarne visserligen bidraga, likaledes befordrar själskraftarnas hurtigare och raskare yttrande, och att den tid, som gick förlorad för dessa vapenöfningar, fullligen blifver ersatt genom en muntrare och raskare drift, samt slutligen att den medborgerliga verksamheten, som åt flera håll utvecklar förståndet, verkligen är den menniskan värdiga och passande samt derjemte måste göra henne desto skickligare för hennes enskilda bestämmelse. Hvad som nu gäller i allmänhet, måste äfven ega rum för enskilda fall. Vända vi oss till den talrikaste folkklassen eller dem, som taga sitt uppehälle af kroppsarbete, så kunna vi dela dessa i dem, som stå ende eller i rörelse idka ett rörligt handverk, eller i sådana, som egnat sig åt utöfningen af en mekanisk färdighet vid stillasittande. För båda måste rörelse fram och åter i fria luften vara ganska nyttig; för den förstnämnda derföre, att han vinner i de honom nödiga krafternas tillväxt, under

det han äfven blir smidigare, friare och behagligare i sin kropps hållning, hvaraf man nogsamnt ser exempel i bonddrängen, förvandlad till soldat; den andre åter, hvars kropp under stillasittandet måste blifva veklig, skall i dessa öfningar finna rörelse och ett nödigt upfriskande. Hvad åter iakttagandet af borgerliga skyldigheter och uträttandet af offentliga göromål angår, så vidt dessa tillkomma de äldre och mer utmärkta inom dessa klasser, så skulle det väl stå högst illa till med de arbetande folkklasserna, om den tid, som derföre användes, skulle blifva menlig för den i öfrigt flitiga medborgaren, och icke fast mer den genom denna slags verksamhet befordrade förståndets utbildning och det inbördes utbytet af idéer äfven väl utfalla till förmon för dess handverk. *) Slutligen blir väl äfven den tanka insedd och i världens gång införd, att menniskan måste arbeta, för att underhålla sitt lif, och att lifvet icke är gifvet för arbetets skull; en tanka, som, då den blifvit praktisk, väl måste på en billigare fot återföra missförhållandet mellan arbete och lön, i synnerhet det, som eger rum vid manufacturer och fabriker. — Gå vi öfver till handelsståndet, som är ett medium mellan kroppsligt och själsarbete, så torde äfven om detta detsamma blifva gällande, och hvarken inöfning eller tjenstgöring vid beväringssmanskabet på något sätt blifva de unga köpmansbetjenterna skadlig, och ännu mindre tjenstemanna-pligt, vid den undre styrelsens corporationer, blifva obehaglig för den ansedda köpmannen. Betrakta vi vidare det så kallade lärda ståndet, så visar sig aldrig först den vida större klassen af dem, som väl för sitt kalls upfyllande be-

*) Man har icke hört, att införandet af den nya författning, som Preussens städer erhållit, frambragt ofördelaktiga verkningar.

höfva en lärd bildning, men sedermera också icke vidare fortplanta den, eller utvidga vetenskapernas region, utan blott behöfva att känna deras nu varande tillstånd och i samsfundslifvet införa resultaterna, det vare sig som kyrkans eller lagens tjänare, som administrativa eller ekonomiska embetsmän, som läkare eller fältskärer. För dessa, som lefva midt ibland folket och som måste egna det hela sin verksamhet, kan intet vara viktigare, än att tidigt lära känna folkets behof, med afläggande af all förnäm afsöndringsanda, och att genom erfarenheten göra sig bekant med dess sinne och karakter, samt med ett förädlande exempel föreläsa det i allt, hvad som tillkommer den sjelfständiga statsborgaren. Anses det nu såsom en fördel hos våra förbättrade borgareskolor, att i dem gossar af helt olika stånd och villkor finnas förenade och täflande med hvarandra, sysselsättas genom samma undervisning och lekar; huru mycket mer måste då den gemensamma krigstjensten och kamratskapet under fäderneslandets fanor, det vare sig nu såsom blott öfning eller också i ett verkligt fälttåg, äga fördelar af denna natur? Likaledes måste för den fullvuxna mannen deltagandet i borgerliga göromål, som edsvuren i domstolar, eller som förvaltare af statens och dess stads- eller läns-angelägenheter, vara en verklig bättnad. Likväl måste undervisningen vid scholor och akademier taga en med denna synpunkt öfverensstämmande riktning; framför allt skall talekonsten, som fordomdags visade sig så mäktig, åter komma i anseende, och man får visserligen bifoga mycket till kunskapernas encyklopedie samt mycket borttaga, som icke mer tillhör tidens behof. Det blir derigenom i alla afseenden — och vi anhålla, att detta icke måtte lemnas obemärkt — blott frivilligt och enligt eget val samt förberedelse, hos dem, till hvilkas led-

ning dessa föremål äro anförtrödda, som detta skall ske, hvilket dessutom snart kommer att af sig sjelft inträffa. Det torde nämligen — vi våga yttra detta kätteri — det torde inom kort blifva omöjligt att bibehålla alla de bokliga kunskaper, som nu fordras af dem, som villja tillhöra den studerade klassen, och det på den enkla grund, att detta omfång med tidens fortgång beständigt vexer, samt det gamla, utträngdt af det nya, måste uphöra att vara praktiskt. Vetenskapernas tillstånd för hvarje praktisk kunskap gifver häröfver det ögonskenligaste bevis."

(Slut c. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkie. I Odessa och, i allmänhet, i Ryssland tviflar man ej mer om krigets snara utbrott. Rysslands krigsförklaring väntades innan kort (heter det från Odessa af d. 15 Aug.) och två af de courierer, dem Grefve Langeron, efter Bar. Strogonows ankomst, afsände (till Amiralen Grefve Orlov i Sebastopol och till Grefve Witgenstein vid Pruth), troddes innehålla bestämda instructioner om fiendtligheternas början. I Tyskland påstås däremot, att fredens bibehållande är sannolikt. Turkiska cabinettet skall vara mycket böjdt för eftergift och endast se sig tvunget att gå med mycken försiktighet tillväga, för folkets skull. Underhandlingarue skola till och med fortsättas från Odessa. Allt hvad som å de öfriga christna magternas sida negotierades med Porten, under de 13 dagar Strogonow låg om bord vid Buyukdere och hindrades af motvind att utlöpa, gjordes gemensamt af Frankrike (där de officiella tidningarne nu mera tala ut en för Turkarne mindre gynnande ton), Ryssland, Österrike, England, Preussen, Sverige och Nederländerna. Af de detaljerade berättelser, man nu har om händelserna under de dagar, som förflöto mellan afgifvandet af Ryska ultimatum och Strogonows afresa, synes, att Sultan med högdragenhet svarat sig vilja uprätthålla värdigheten af Kalifernas thron och icke tillåta någon främmande magt att inblanda sig i dess soverainetets-rättigheter. Han nekade bestämdt att gifva ett mer tillfredsställande svar, än det man redan sett; och Reis

Effändi tillade, att det icke kunde ske, sedan det Ryska ultimatum blifvit meddeladt de öfrige främmande magterna, hvilkas tanka inföväntades, för att kunna bestämdt förklara sig.

Bar. Strogonow har från Constantinopel medfört den trovärdiga underrättelse, att nästan hela Turkiska flottan är i Archipelagen tagen af Grekerna och att Stor-Amiralen Kara-Ali irrar omkring med några skepp, för att hinna Marmora-sjön, men troligen äfven han faller i Grekernas händer. Jemte den rapport, som Gouverneuren på Morea den 23 Julii ingifvit till Storzviziren, angående Grekernas nederlag i Livadia, har Oesterreichische Beobachter anført, att Turkiska flottan gått till Rhodos, för att förena sig med 15 fartyg, som voro sända från Paschan af Egypten och till större delen voro bemannade med Europeiska matrosor samt anfördes af Ismael Gibraltar (hvilken man på dess Europeiska resor visst icke ansåg som militair.)

På Candia är resningen stigen till sin höjd. I April blef ön blockerad af nära 50 Grekiska fartyg. Då begynte Turkarne arrestera och mörda Biskoppar, Präster och rika Greker. De Grekiska fartygen upmanade folket till motstånd, och en mäktig familj, Kurmul, som för syn skull antagit Mahomedansk religion och hade befälet öfver fyra districter, aflade nu masquen och stod snart i spitsen för 5000 beväpnade hemliga Christna. Dess chef förklarade sig för de Christnas beskyddare och befälhafvare öfver ön. De hade framgång öfver allt och hela ön, utom de befästade orterna Candia, Canéa, Retimo, Suda och Spinalonga voro i början af Julii redan under Kurmulidernes och Spachiernas väld. De anfälla blott beväpnade och taga från de öfrige blott vapen och gislan. Nyare underrättelser säga, att, utom de till fästningarnes belägring erforderliga trupper, stodo på ön 16,000 beväpnade Greker.

I Moldau äro Hetairisterne ännu icke tillintetgjorda. Ströf-corpser af dem oroä landet och hafva d. 19 Augusti upbränt staden Niamsch, der Turkiska besättningen flydde in i Kyrkan, hvilken äfven påtändes.

Frib. v. Gagern har i tidningarna svarat på Frib. v. Dalbergs upmaning. Han anser sig icke böra locka ynglingar från deras fädernesland och egentliga bestämmelse till ett för dem främmande företag.

Spanien. D. 20 Aug. om aftonen föreföllo i Madrid allvarsamt oroliga upträden. Några människor roade sig med att sjunga patriotiska sånger (hvaribland Traga la Perro o. d.) i grannskapet

af f. d. Martinsklostret, där några lifgardister ännu sitta häktade, i anledning af händelserna i Februarii. Vakhafvande officeraren (som det tyckes, ingen sträng liberal) tålde icke sången, utan tillade folket att tåga och brukade slatligen våld, då tillsägelser ej hjälpte. Häraf växte förbittringen och folksamlingen. Officeren rapporterade, att fångarnas lif var i fara. Xefe politico (Gen. Copons) infann sig först och hade troligen lyckats att stilla folket, om icke Gen. Capitainen (Gen. Morillo), med sabeln i hand och i spitsen för en infanteri-trupp, infunnit sig och sökt skingra det med våld. Han påstås till och med hafva utdelat några rapp med flata klingan. Folket skildes kl. 3 på morgonen, och Morillo, närmare underrättad om sammanhanget, arresterade officeren. Allmänna tänkesättet yttrade sig högt för Gen. Copons och mot Gen. Morillo, och talare i Fontana yrkade den sedanens afsättning. Han begärde afsked och Gen. Montemayor förvaltade embetet, under det svar afvaktades från Konungen, som vistades i St. Ildefonso. H. M. har också beviljat afsked, men förordnat, att krigsrätt skall döma Morillo. Denne visade sig d. 21 på promenaden i Prado, i civil dräkt, och spatserade till sent på aftonen; men ingen vågade förolämpa honom. Därpå gick han till Casernen. Regimentet Sagunt upsade honom lydnad, och han syntes kunna räkna blott på garderna samt regimenterna D. Carlos och Principe.

I Madrid har begynt utkomma en Fransk tidning, under namn af Regulateur, som på ett äga jacobiniskt sätt behandlar Franska ärenderna och i parti insmyges i Frankrike.

Tribunalet i Vigo har fällt dom öfver den så kallade Apostoliska Juntan. Åtta personer äro dömda till döden; 75 till böter och andra straff; Torre Musquiz till deportatien till Africa på 10 år (så vida han icke betalar 10,000 Piaster för hvart år) — En Capitaine Haro har tillfångatagit Jaimes hustru och några af hans anhang, dem han erbjudit honom att utvexla emot den olyckliga Navarros son.

Portugal. Österrikiska och Ryska Ministrarne hafva afrest från Lissabon, i anledning af Österrikiska General Consulns förolämpande vid den allmänna eclaireringen d. 29 Mars.

Africa. Thron-pratendenten i Marocco, Mulei Seid, har blifvit tillfångatagen, efter en slagning, däri Kejsar Soliman sjelf förde befälet och lossade första skottet. Rebellionens hufvudmän voro afrättad.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Måndagen den 24 September.

NÄRINGSFRIHET.

Kongl. Maj:ts

Nådiga Resolution uppå de Besvär, Hof-Bokbindaren Clas A. Link i underdånighet anfört deröfver, att Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium, medelst utslag den 30 October sistledit år, icke allenast fastställt Magistratens i Stockholm den 1 förutgångne September gifna Resolution, hvarigenom Magistraten dels, med gillande af Stadens Embets- och Byggnings-Collegii beslut, förbjudit Link, vid det i IV Cap. 2 §. Handels-Balken utsatta vite, att, i egenskap af Hof-Bokbindare, betjena Allmänheten med Böckers inbindning, dels ansett sig icke kunna till pröfning uptaga den af Link hos Magistraten väckta fråga om tillåtelse för honom, såsom afskedad Militaire, att komma i utöfning af Bokbindare-handtverket, utan ock derjemte förklarar Links hos Commerce-Collegium ytterligare gjorde anhållan att, såsom för sjuklighet afskedad Militaire, blifva antagen till Mästare i berörde Handtverk, utan förbindelse att stå under skrå, vara ett ärende af den beskaffenhet, att det ej tillhörde Collegium att med detsammas afgörande omedelbarligen sig befatta: uti hvilket beslut

Link i underdånighet sökt ändring, förnämligast på den grund, att genom Kongl. Kungörelsen den 6 April 1810, som förklarar, det idkande af all borgerlig näring borde, under åtagande af deremot svarande borgerlig tunga, vara en rättighet för alla medborgareklasser, samtelige Skrå-författningar och Reglementen skulle enligt klagandens förmenande vara uphäfne; Gifven Stockholms Slott den 4 September 1821.

Kongl. Maj:t har, sedan vederbörande hörde blifvit, och Besväranden jemväl underdåniga påminnelser afgifvit, detta mål sig föredragas låtit. Och Kongl. Maj:t har dervid funnit, att 1720] års Skrå-ordning samt öfriga författningar rörande utöfning af handtverk, hvilka, enligt hvad så väl Borgare-Ståndet vid 1812 års Riksdag, som Ridderskapet och Adeln samt Bondeståndet vid 1815 års Riksdag, uti underdåniga skrivelser, äfven anfört, icke kunna anses anorlunda än såsom rent ekonomiska, till alla delar beroende af Kongl. Maj:ts Nådiga välbehag, samt följakteligen icke hörande under något Riks-Stånds Privilegium, framgent äro till efterlefnad gällande, så länge de icke blifvit af Kongl. Maj:t förändrade eller uphäfne, samt att Commerce-Collegii öfverklagade Utslag med dessa författningar är öfverensstämmande. Men som för klaganden förekommit, att han, efter fulländad

*) Se N:o 107 och 108 af Stockholms Courier.

lärotid å Bokbindarehandtverket, styrkt sig hafva såsom Gesäll arbetat å Mästares verkstad mycket nära 3:ne år, att han företett bevis om oklanderligt upförande, att han efter sju års krigstjänst blifvit för sjuklighet afskedad, att han derefter blifvit till Hof-Bokbindare antagen och i sådan egenkap haft tillfälle, att för egen räkning utöfva bokbindarehandtverket, deruti hans skicklighet af trovärdiga personer är vitsordad; så vill Kongl. Maj:t, med afseende å dessa serskildte skäl och omständigheter, i nåder tillåta Link, att utan skyldighet till Mästareprofs afläggande, vinna Burskap å Bokbindarehandtverket i Stockholm, emot utgörande af de utskylder, till så väl Kongl. Maj:t och Kronan, som Staden, hvilka för denna handtering lagligen ägå rum. Hvilket vederbörande till underdånig efterrättelse länder. Datum ut supra.

(L. S.)

Under Hans Maj:ts

Vår Allernådigste Konungs och Herres
frånvaro.

Dess tillförordnade Regering

FR. GYLLENBORG. LARS V. ENGSTRÖM.

C. LAGERBRING. A. F. SKJÖLDEBRAND.

C. D. SKOEMAN.

Resolution uppå Hof-Bokbindaren C. Links
Besvär öfver honom vägradt tillstånd att betjena
Allmänheten med Bokbindare-arbete.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Huruvida kriget verkligen utbrutit, om det är ondviktigt, eller om tvistigheterna ännu kunna biläggas, detta allt kan icke bestämdt sägas. Vissa Tyska tidningar tala med visshet om underhandlingarnas fortsättande och om fridens bibehållande; men i sådant fall, tillägga de, torde Moldau och Walachiet ändock komma att besättas af en Rysk armée (och det enligt öfverenskommelse med andra stora magter), till dess Por-

ten upfyllt de föreskrifna villkoren. Det säges, att i Turkiska cabinetets note till det Ryska, äfven de christna kyrkornas återställande lofvas. Svaret på denna note känner man ännu icke. (Märkvärdigt är följande yttrande i Petersburger-tidningen: "Allmänna blad tala om en delningsplan, enligt hvilken vid Bosphoren torde upstå en fri verldsstad och en fri världshamn"). Så mycket är säkert, att en panisk förskräckelse bemäktigat sig Turkiska regeringen, sedan Bar. Strogonow så hastigt afreste och underrättelsen om Grekernas fullkomliga seger öfver Turkiska flottan (hvarom mer längre fram) inlupit till Constantinopel. Förskräckelsen frambragte, enligt vissa tidningar, för ögonblicket fullkomligt lugu, och Sultan lät d. 16 Aug. utgå en firman till den nya Grekiska Patriarken, med befallning att predika och låta predika för Grekerna fullkomlig amnesti, om de återvände till lydnad. "Det är verldsbekant, heter det, huru många nådebevis och välgärningar Grekiska nationen allt jemnt njutit af den höga Porten". Detta utvecklas vidare och, "alldenstund nåd och barmhertighet äro grunddragen i den höga Portens karakter," utlofvas förlåtelse åt de Greker, som åter underkasta sig. Äfven i Moldau har Turkiska styrelsen inkallat alla till främmande länder flyktade invånare, med försäkran om säkerhet till personer och egendom. — Allt sedan Strogonows ankomst till Odessa (berättelsen från Wien, att han genast afrest till Petersburg, vederlägges af alla directa underrättelser) afgå därifrån courierer till alla delar af Ryssland. Ryska Gen. Consuln i Walachiet, Pini, som bott i Cronstadt, allt sedan oroligheternas början, har fått befallning att antyda alla Ryssar i Bucharest att skyndsamt avsluta sina affärer och tänka på sin säkerhet. 180 christna familier hafva med Strogonow räddat sig till Odessa. — En Rysk courier har gått genom Rom till Neapel.

Det redan anförda ryktet om Turkiska flottans nederlag har ifrån alla håll bekräftat sig. Sedan Turkarne kryssat på båda sidor af Grekiska hafvet, sökte de en genomfart bland Cycladerna, för att nalkas Morea och proviantera de där varande Turkiska fästningar. Under hela seglingen spionerades de af flera små divisioner af Grekiska flottan, af hvilka hvardera var försedd med ett visst antal brännare och med falska manoeuvrer sökte leda Turkarna in i någon ofördelaktig position. Detta lyckades och de lätta Grekiska fartygen blandade sig in bland de tungt lastade Turkiska transportskeppen och skilde dem åt, under det de större fartygen hauno ankomma, som kunde begynna

strid med Turkarnas linieskepp. Denna berättelse, lemnad öfver Zante, dit den kommit med ett köpmansfartyg, tillägger, att största delen af Turkiska flottan är tagen eller förstörd och Kara Ali (Stor-Amiralen) fången; att 6 a 8 de snällaste Grekiska seglare förföljde den lilla kvarlesvan af Turkiska flottan, som sökte hinna Dardanellerna. Från Odessa har en Grek, med lofsånger, berättat händelsen på följande sätt: Turkiska flottan, bestående af 17 stora örlogsskepp och 35 lastdragare, ankrade vid Hellesponten. 14 Grekiska vakskepp, som observerade fiendens rörelser, ströko sina flaggor, togo flykten och utspridde, under låtsad förvirring, att öarna råkat i strid med hvarandra, att Hydrioter och Sphachioter ämnade fly till Amerika, att de sjelfva (desse 14 vakskeppen) nu gingo att följa deras exempel o. s. v. Detta berättades för alla Europeiska fartyg, som möttes; och de beskedliga, tjänstfärdiga Genueserne skyndade att underrätta Turkarne om alltsamman. Desse beslöto nyttja tillfället och seglade till kanalen mellan Chios och Samos, där de ankrade. En Dalmatisk skeppare, som låg för motvind i samma farvatten, i två dagar efter Turkarnas ankomst, har berättat detta. Tredje dagen om morgonen såg han 34 Grekiska skepp komma seglande, hvaribland äfven voro de två förut från Turkarna tagna fregatter. Under-Amiralen var om bord på en liten skön brigg. Den Dalmatiske skepparen lystade då ankar och gick ut i öppna sjön, under det Grekerne med raseri anföllo Turkarna. Men han hade icke seglat i tre timmar, då han såg sjön betäckt med nya Grekiska fartyg; han räknade till 112 stycken. De anföllo äfven Turkarna, och man kunde icke höra annat än ett förfärligt skri, blandadt med det hiskligaste kanondunder. Vidare visste Dalmaten icke att berätta, men hade hört, att slagningen skulle hafva räckt i tre dagar, nemligen d. 14, 15 och 16 Julii. — Ett sednare till Odessa ankommet skepp har bekräftat dessa nyheter. Då ingen ting af Turkiska flottan återkommit, sedan 15 dagar förflyttit efter dess utlöpande från Dardanellerna, troddes hon vara alldeles förstörd. Andra åter påstodo, att blott ett linieskepp och två fregatter fallit i Grekernas händer, att flera sprungit i luften och att de öfriga sökte sin räddning i flykten. (Dessa nyheter skulle hafva drifvit Sultans raseri till dess höjd. Han befallde, att hvem af de trogna, som blott ägde två pistoler, skulle taga två till ur hans arsenaler; den, som detta underlåte, vore inför Gud ansvarig för fäderneslandets och religionens undergång. Därpå skall folket, tvärt emot hvad man ofvan sett, men i en-

lighet med hvad Augsburska tidningar säga, hafva begynt mörda qvinnor och barn. Resten af flottan, utgörande blott 4 linieskepp, 2 tredäckare och 4 transportskepp, utrustades i hast; en mängd Judar togs till matrosar. Ett skepp har till Amsterdam äfven inberättat, att Turkiska flottan bestått af 25 segel, hvaribland 4 linieskepp och 5 fregatter; att den blifvit fullkomligt slagen af Grekiska flottan, som utgjort 120 skepp; att de stora skeppen blifvit upbrända, men de andra tagna, skingrade eller starkt skadade. — Hjältinnan Wublina kryssar, med sina egna 4 och 40 andra under hennes befäl stående skepp, mot en transportflotta af 20 segel, som Paschan af Egypten sändt till Sultans hjälp. — På den slagna Turkiska flottan skall hafva funnits en mängd Europeiska officerer. — 15 från Arkipelagen detacherade Grekiska skepp hade seglat förbi Corfu, för att gå mot Gumeniza, och redan tagit ett skepp af den dit flyktade Turkiska flottan samt två fartyg, som förde proviant från Joniska öarna till Turkarna.

En Grek i Paris har tillkännagifvit, att icke ett enda ord är sant af hvad man utspridt om oenighet mellan Greker och catholiker på ön Tino.

Senaten i Kalamata har afgifvit ett manifest till alla Europeiska magter, hvari tillkännagifves Grekelands politiska existens såsom fri sjelfständig nation, med de fordna Cäsarernas Labarum (korset) såsom vapen. — Grekerne synas hafva allt mer framgång på fasta landet och intaga den ena fasta orten efter den andra. En mängd förtjenta Franska officerer komma till dem, bland andra den för sin skrift mot Napoleon, la feuille verte, namnkunniga A. de Renneville. Parganoterne hafva lemnat Corfu och Paxu och i Epirus förenat sig med Sulioterne; Hagia och Rapeza hade de intagit och blockerade sin fädernestad Parga. Thessalerna skola hafva befäst passet vid Mezzo-vo och occupera ointagliga positioner ända till det gamla Axios. Äfven på Morea hafva Grekerne, dels genom uthungring, dels med öppet anfall, intagit många fasta orter, bland andra castellerna i Argos och Corinthus.

I Daciska furstendömens äro Georgaki och Pharamaki ännu farliga för Turkarna. De anföra 4000 man och skola, i förening med den Serviska anföraren Mladen, hafva i tre drabbningar slagit Turkarna. I Dorna-bergen kringströfva ännu spridda Insurgenthopar, mot hvilka en ansenlig Turkisk corps gått. Men alla Janitscharerne hafva sedan, med oförrättadt ärende, återtagat mot Donau. — Kaminar Sawa har fått lönen för sitt förräderi mot Grekerna. Turkiska arméens befälhafvare i

Walachiet, Kiaya Bei, hade i början af Julii samlat flera afdelningar af sitt folk i Bucharrest. Dit blef Sawa kallad, och infann sig, med mer än 1000 Arnauter. D. 19 Aug. om mårgonen begaf han sig, tillika med två af sina underbefälhafvare, till Kiaya Bei; men vid inträdet på sista förgården till hans boning emottogos de af hans vakt med en muskötsalva och föllo döda till jorden. I samma stund anfölls alla Arnauterna i deras quar-ter, men drogo sig in i klostren och försvarade sig med otomordentlig tapperhet. Framför ett af klostren funnos sedan 400 döda eller svårt sårade Turkar, och innanför hade den siste af Arnauterna stupat. Af försvaret slutade man, att de bordt vara några hundrade; men fann, att de varit — blott 39. Under striden upbrändes flera hus i staden.

Grekerna i Wien hafva försträckt penningar år Walachiska utvandrare, hvaribland flera ynglingar, som blifvit sårade vid Rimmik. De vilja gå till Morea. Några rika Greker däremot, som i Wien värfvat för sitt land, hafva blifvit arresterade.

Spanien. Krigsministern, D. Thom. Moreno y Daviz, har begärt och fått afsked. Gen. Lieutenant Contador, en mycket gammal man, nämndes genast till hans efterträdare. Franska blad hafva det ryktet, att Contador redan fått afsked och till efterträdare Gen. Lieutenanten D. Juan Senen de Contreras. -- Gen. Morillo har utgifvit ett försvar för sitt upförande d. 20 Aug. och tillkännagifvit, att han icke emottager något embete, innan Krigsrätten rättfärdigat honom. Alcalden i det kvarter af staden, där händelsen föreföll, har på sin heder intygat, att Morillo icke drog värjan hela aftonen.

De Columbiska commissarierna, V. President Zea samt Hrr. Revenga och Echevarria, hafva fått befallning af Regeringen att tills vidare lemna Spanien.

Inrikes Ministern skall hafva begärt tillståelse af Konungen att framför andra mål förelägga urtima Cortes ett lagförslag, i afseende på brett mot constitutionen, de må begås af hvem som helst.

Öfversten Abreu är dömd till 1500 Realers böter och afbön, för sin skrift: "Gen. Quirogas ofantliga sparsamhet."

Portugal. Utrikes Ministern, D. Silvestre Pinheiro Ferreira, har till Portugisiska sändebuden vid de utländska hofven låtit afgå ett circulair, som skall meddelas hofven och innehåller en detaljerad berättelse om anledningarna till Österriskiska och Ryska ministrarnas afresa från Lissabon. Spänningen mellan Portugal och regeringen i

Rio-Janeiro synes tilltaga. Denna sednare visar ingen lust att vilja afstå Montevideo eller, i allmänhet, Banda Oriental. Två Portugisiska fregatter hade från Rio kommit till Montevideo, för att afhemta första linie-regimentet, hvilket dock bestämdt nekade att gå till Rio och i stället begärde att föras till Portugal.

Hos Cortes har blifvit föreslaget, att man borde bjuda Kronprinsen att komma till Europa och göra en visit-resa vid de förnämligaste hofven å följande af Infanten D. Miguel.

Frankrike. Marskalkinnan Moreau är död i Bordeaux d. 1 dennes, eller jemnt på dagen åtta år efter sin man. Hennes begrafning har skett med stor ståt.

Neapel. Biskoparne och deras missionsanstalter hafva haft så välsignad framgång, vid de vilseförda undersåtarnes återförande till deras pligt, att "det påminner om de tider, då gudligheten stod i dess högsta blomman." Folket afsvar högtidligen alla brottsliga sällskaper och förstörer alla tecken till revolutionen.

Italien. Furst della Citerna, Marquis Prié och Grefve Peron äro dömda till döden och hängda in effligie.

America. Ännu d. 17 Julii voro de Spanska Generalerne la Torre och Morales inneslutna i Puerto Cabello. Deras oenighet hade till följd mycken insubordination och rymning. Den förre ville hvarken lemna befälet eller gå mot insurgenterna. Imedlertid beredde man sig till motstånd i staden. Bolivar hade erbjudit en underhandling om stillestånd; men den aflopp fruktlöst. Hans bevekelsegrund härtill torde ligga däri, att Indianerne tagit Spanjorernas parti och drifvit independenterna ur Coro, samt att ett guerilla-krig begynts i ryggen på Bolivar och Cap. Blanco inryckt i S. Carlos m. m. -- Öfver Frankrike har man en sednare underrättelse, att Bolivar, utan att lossa ett skott, inryckt i Laguaira och att Spanjorerna ägde kvar blott Cumana och Puerto Cabello (dit den nya Vice-Konungen i Mexico, Gen. Odonoju, ankommit). I Mexico skall deras sak vara nära förlorad och de i det hela kunna ännu räkna endast på huvudstaden. -- Lima hade ännu icke gått öfver d. 30 April. S. Martin hade i Huacho gått om bord, till obekant bestämmelse; två Kungliga Generaler voro slagna af Areuales o. s. v.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Thorsdagen den 27 September.

STATSHUSHÅLLNING.

(Slut fr. N:o 41.)

(Pag. 209.) **D**å vi efter dessa detaljer vilja utkasta en allmän åsigt öfver Europas framtida tillstånd och gifva den i en perspectiv tafla, så måste framför allt den måttstock fastställas, enligt hvilken det förgängliga människans lif och derjemte det icke mindre förgängliga generationernas måste bedömas. Denna målning bör förekomma den dyster nog, som icke kan höja sig till den ståndpunkt, hvarifrån den kan öfverskådas, som anser lifvet lyckligt, i den mon det aflägsnar alla oro väckande och bedröfvande känslor, eller värderar det efter graden af negativ välmåga, samt det oafåtliga och intensiva i behagliga känslor, då stillheten och tryggheten af en bekymmerslös varelse gifver besittningen af det livets goda, hvars umbärande smärtsamt kännes af vårt dubbla väsende, och som af medfödda vanor och en från förfadren ärfd tillgifvenhet erhållit ett dubbelt behag, som öfverträffar allt, den slutligen, som under hela sin bana önskar att få lefva så ostördt som möjligt, heldre låtande sakernas gång vältra sig fram öfver honom, än han med sjelfverksamhet deruti deltager. Ty visserligen måste en hård tid komma, och den, som icke kan lära sig umbära, måste duka

under; den, som icke kan gå tiden till mötes med sjelfförsakelse och egen kraft, kommer under hårda trångmål att ryckas, dit han icke ville. Krig torde det väl icke blifva så serdeles mycket, åtminstone icke inre Europeiska, då magterna, såsom det nu tyckes, framgent vilja rätta sig efter en bland dem uprättad areopag och äfven för framtiden lemna denna ett varaktigt inflytande; men jäsningarne, underhållna genom de politiska elementernas conflict och äfven föranledde af, så väl individernas, som staternas, ekonomiska nöd, torde deremot desto farligare upbrusa. Det beständiga aftagandet i utvägarna för näring och handaslöjd, under stigande folkökning, kommer må hända snart att försätta tusentals nu blomstrande familjer i torftighet, så framt icke en med ändamålet öfverensstämmande anstalt fogas för utflytningarna till fremmande verldsdelar, eller till coloniers anläggande inom Europas egra gränser. Nöden skall i annat fall föranleda blodiga rysligheter, hvaraf vi redan hafva de vederstyggligaste exempel. Skriket om statsförfattningarnas reformerande och det oroliga sträfvandet efter nya politiska former, som till större delen hafva sin anledning i det tryckande hos tiden, hvilket kännes af alla, torde ännu komma att till det aldra innersta skaka mången stat och utbryta i blodiga inbördes krig, så framt icke,

genom förlikande af ömsesidiga anspråk och ett fast kvarstående vid rätt och billighet, som ingifver vördnad hos sjelfva vildheten, den tygellösa oordningen och det nyckfulla godtycket tillbakaträngas inom lagliga skrankor. Luxen, som underhölls genom den tribut, hvilken gafs åt det verldsbeherrskande Europa, och vanan vid beqvämlichkeiten i den inre och ostentationen i den yttre ekonomien, som förstört så många familjers välstånd, och den revolution, den der oundvikligt förestår alla pecuniära förhållanden, torde ännu komma att bringa flera tusende till undergång, som ännu förtrodde sig till det symboliska värdet, med uraktlåtande af den reella besittningen. Förrän den stolta Verlds-Konungen kan förmås att rätta sig efter sakernas nya läge och lärt sig att inskränka sina behof för föda, kläder och huslig inrättning efter den egna verldsdelens productionsförmåga, måste visserligen mycket välstånd gå förloradt under qvarhängandet vid det gamla. Det närmaste i vår framtid torde således komma att blifva rikt nog på stormande oroligheter, äfven om vi förutsätta, att styrelsernas roder föras med vishet och kraft. Umbärande, lidande och otillräcklighet skola mer än till öfverflöd hopa sig, för att med fullt skäl gifva tiden namn af en hård, och den deltagande ömheten torde få med en bekymmerfull blick befara alla dessa svårigheter för den upvexande generationen."

"Men, betrakta vi deremot det individuella lifvet, icke efter dess känslor, utan efter dess verksamhet, dess handlande, och följaktligen skatta en generation efter det biträde, den gifver mensklighetens högre ändamål, då torde deremot denna tasla blifva desto mer hugnande och förhoppningsfull. Ty, då människans högsta ändamål, hyarpå allt idividuellt lif äfven syftar under alla generationers gång, icke kan vara

något annat, än att på jorden införa förnuftet, och att genom en fri lagbundenhet tygla, så väl den råa driften inom oss, som de vilda naturkrafterna utom oss, och ordna allt till öfverensstämmelse med ett sjelf rörande harmoniskt helt, på det att *den anda*, som från Gud är, må blifva rådande — så måste — jäsningarne må nu visa sig än så dystra — den sakernas ordning, som derifrån står att utveckla, icke desto mindre vitna derom, att vi rycka ett betydligt steg närmare det sköna målet. Ty onekligen har man redan frantagit det råa våldet och godtycket mycket af deras förra inflytande, genom det öfver allt sig utvecklande sträfvet efter en förnuftslenig öfverensstämmelse, så väl mellan regenterna, genom de oftare hållna öfverläggningarna om vår verldsdels gemensamma angelägenheter, som hos nationerna inom sig sjelfva, genom den rådande tendensen till lagligt bestämmande af hvarje stånds rättigheter och rangsförmoner. Ett sådant bemödande kan icke blifva utan frugt, och de förändringar, som förestå handverk och näringar, skola på det verksamaste sätt bidra till deras mognad. Men lifegenskapen och det slafviska beroendet, hvaruti lifsuppehällets förvärfvande och bemödandet att underhålla det physiska lifvet qvarhålla de flesta människor, kommer nödvändigt att blifva mindre tryckande, då en gång, såsom en följd af den erhållna impulsen, det öfver alla skrankor gångna fabriks- och manufacturväsendet nödvändigt måste inskränkas, och den nya generationen, utdrifven ur armodets och sjuklighetens pestartade boningar, kommer att sprida sig öfver fria rymder och egna sin verksamhet åt andra sysselsättningar, som gifva en sjelfständig utkomst och för själsegenskaperna ett friare utrymme. Derigenom förminskas äfven concurrensen i de gamla hand-

verken, som derföre komma att gifva en större arbetslön åt de återstående och på samma gång ett blidare öde. Slutligen kommer äfven den verksammare andelen i samhällets angelägenheter, som småningom må hända tillkommer den bättre delen bland de lägre stånden, att utveckla aktningen för sig sjelf och försyntheten för andra, som utgöra fröet för de borgerliga dygderna; ty, ju friare och offentligare människan lefver, desto mer vexer inom henne blygseln för det ovärdiga; ju mer slafvisk, desto lägre och föraktligare måste människan blifva i sin förborgade vandel. Med ett ord, nästan hvarje individs krafter äro väckta genom en utomordentligt tryckande tid, och det tygellösa tummel, de olyckor, som de lössläppta passionerna tillskynda menskligheten, stå i blodiga och färska exempel närvarande för allas ögon, så väl som de lärdomar och varningar, hvilka utgå från de ålderstignas mun, utvisa den väg, på hvilken man ännu kan utkomma ur labyrinthen. Och, då den elektriska stöt, som, kommande från vester, upväckt Europa ur dess förslappning, hitintills, såsom en verkan af rå naturkraft, nästan endast frambragt det skadliga, hafva vi deremot att förvänta, det vetenskaperna och konsterna, i hvilka vi ännu länge måste förblifva mästartare, skola utur de jäsande elementerna utbilda sitt verk, ett värdigt och förädladt tillstånd för människan, hvilket då med lugn och omtänka kan utvecklas och stadgas."

Så mycket af författarens egna ord. Detta är nog, för att visa hans system, gången och karakteren af hans sätt att rasonnera. Han är icke en af dessa kalla sofistiker, som blott gör up lärda systemer eller följer andras redan upgjorda. Hans tanke är enkel och klar, född i ett af djup beläsenhet riktadt hufvud, och till mognad bragt af ett ädelt hjerta, som brinner för mensk-

lighetens öde. Han har sett ljus, emedan han *velat* ljus. Det mörker, som någon gång råder i hans stil, bör tillskrifvas hans Tyskhet och den oskicklighet, hvarmed hans arbete blifvit öfversatt. Men att predika mot dåliga öfversättare har hos oss länge varit en säfäng möda.

Ehuru vi i allmänhet gilla författarens åsichter, finnas dock vissa enstaka satser, som troligen icke uthärda den strängaste granskning. Såsom exempel härpå kan anföras hans tro, att krigen komma att minskas, "då magterna, såsom det nu tyckes, framgent vilja rätta sig efter en bland dem uprättad areopag". Kanske skulle just motsatsen kunna göras trolig. Detta öfverinseende, som några de mäktigaste stater vilja tillvälla sig öfver de öfriga, torde just blifva ett frö till nya krig. Den därpå upkommande vana och lust att blanda sig i grannars inre angelägenheter kan icke blifva ett frö till fred, hvilken däremot måste finna sin lifsprincip i hvarje stats fullkomliga oberoende, i dess populära författning och i folkets allmänna beväring. Det är icke representativa stater, icke arméer, bestående af hela folket, icke fria, från allt näringstvång lossade folk, som anfalla sina grannar. Det samma kan icke sägas om förmyndare och omyndiga.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Allt hvad man vet om kriget mellan Ryssland och Porten, består af ett rykte i Berlin, att en dit från Posen ankommen courier medfört underrättelse, att Ryska garderne gått från Petersburg åt Minsk och att Kejsaren följde dem, sedan hoppet om fridens bibehållande blifvit öfvergifvet och kriget mot Turkarna beslutet. Från Wien talas dock ännu om frid. *Syogonow* var ännu i Odessa och höll quarantän. Österrikiska Internuntien i Constantinopel besö, med all ifver de i Turkiet vistande Ryssare angelägenheter.

— Ryska flottan, som ligger i Cherson, vid Dnepr's utlopp, upgifves till tolf linieskepp, utom alla mindre fartyg. — Erkehertig Ferdinand lærer få öfverbefälet öfver Österrikiska trupperna på östra gränsen, hvilkas antal blifvit allt för högt upgifvet. Det belöper sig på sin höjd till 60,000 man, men lærer fördubblas, i händelse af krig.

Huru litet Turkiska befälhafvarne vilja eller kunna hindra sitt folk att misshandla äfven vänskapliga magters agenter och egendom, synes af flera händelser. Sedan Sawa blifvit, med de heligaste löften om säkerhet och amnesti, narrad till Bucharest och där mördad, tillika med sitt folk, inträngde Turkarne i Österrikiska consulshuset, för att plundra. Det Ryska förstördes i grund, Österrikiska Consulu afreste till Wien, Efter dylika händelser skulle det svärligen anses möjligt, att någon vill taga Turkarnas parti; deras öfvermod eller en olycklig stjärna synes vilja föra dem till fördärfvet och slutligen uttrötta äfven deras ifrigaste förävarare, hvilkas tålmod är mer än märkvärdigt. Också har man nu just från Wien, i bittra termer, berättelsen om Sawas död och händelserna därvid, med den anmärkning: "Sålunda är nu af Seraskieren början gjord med amnestiens verkställande; man får se, om icke Grekerne hafva nog däraf. Sawa förtjänade döden, men han hade på tro och löfte kommit till Bucharest, och hans död blifver ett nytt exempel på den Turkiska trolösheten". Ryslig är den berättelse, en Grekisk köpman gör om Turkarnes förfarande i Bucharest. "Deras moderation var i början stor — de nöjde sig första dagen med att spitsa blott 20 Greker". Sedan begynte rätta oväsendet i staden (på landet hade afrättningar, brand, plundring fortgått allt jemnt -- hvarje natt släpades flera stadens invånare ut på landet och mördades). Turkarne begynte upbryta bodarna och ställde sig att sälja. På de invånare, som blifvit inne i sina hus, sköts, "emedan de säkert vore förrådare, då de gömt sig," på dem, som gingo ute, sköts äfven, "emedan de säkert gått ut, för att skäckas." Med tämlig säkerhet torde man således kunna påräkna, att Grekerne icke, efter så många både gamla och nya varnande exempel, låta fånga sig af den sist erbjudna amnestien (hvarom sultan utfärdad en firman äfven till alla sina embetsmän).

Om händelsernas gång i Grekeland känner man föga tillförlitligt. I Macedonien skall Turkarnas öfverlägsenhet hafva tvungit Odysseus att draga sig up i bergen. Sednare underrättelser öfver Wien säga dock, att han samlat alla sina krafter mot det befästade Jenizza och, med sin 24 a 26000 man

starka armée, flera gånger angripit Turkarna, som skola utgöra 14 a 20 000 man; men han hade två gånger blifvit tillbakalagen och beredd sig till en allmän storm. Segra Grekerne, så faller Thessalonich (hvars blokad deras flotta synes hafva öfvergifvit); besegras de, lærer Macedoniska fälttåget vara slutadt. -- Ali har ändtligen slutit definitivt fred med Grekerna, öfverlemnadt dem Janina fästning och betalt dem 2 mill. Piaster, hvaremot Sulioterne lemnat honom 7000 man. En mängd Albaneser har åter sällat sig till honom. Imedlertid höll sig Chorschid Pascha ännu utanför Janina, men var i trångmål och försägs med lifsmedel från Joniska öarna. Där behandlas de insurgerade Grekerna ganska illa; fartyg, som föra förråd till dem, confisceras på Corfu o. s. v. Därföre har också Grekernas harm mot Engelmännens utbrätt vid många tillfällen. Grekiska Senatens i Kalamata skrivelser till Engelska auctoriteter hafva en fullkomligt fiendtlig ton — Tripoliza (Moreas hufvudstad) har ändtligen gifvit sig åt Grekerna, sedan Dem. Ypsilanti fått öfverbefälet och Kantakuzeno befälet öfver artilleriet. Spartanerne bestego först brechen, Turkarne slogos tappert, men måste slutligen gifva sig. Arméen har sedan gått mot Patra. Fästningen Monembasia är äfven intagen, och Grekerne hafva där förfärligt hämnats på Turkarne, som mördat deras gisslan. — Amiralitetet (Nauarkerne) på Hydra hafva utgifvit en officiell berättelse om Turkiska flottans nederlag vid Samos. Detta skedde d. 24 Julii. Åtta Turkiska skepp upbrändes, sex togos och flera skötos i sank. Turkiska hufvudflottan undkom till Kos. Utgången af Grekernas företag mot Turkiska flottan i Gumenitza känner man ännu icke.

England. Konungen har d. 10 dennes ankommit till Milfords hamn i Wales.

Rättegången om Honey's död drager ännu ut på tiden. Lieut. Gore har aflagt ed, att han d. 14 Aug. hvarken haft med sig pistoler eller länt af sina kamrater. Vittnen hafva intygat, att militären först anföll folket, "emedan det icke ville lyda." Men inför en Engelsk jury gälla inga militäriska ordres, såsom ursäkt för en handling; huru de varit beskaffade, därefter frågar en civil domstol icke; folket lyder icke militär-befallningar; soldaternas anfördes icke af civil embetsmän och voro icke anfallna, då de, så väl som hvar och en annan, ägt försvara sig. Deras belågenhet vid denna rättegång är därföre ganska kinkig.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Måndagen den 1 October.

Om corporationers rätt att äga fast egendom.

Med corporation menas, hvad man vanligen kallar en moralisk person. En sådan kan bestå af flera fysiska förenade, eller ock af blott en på hvarje tid. Ett embete är en corporation, då innehafvaren handlar för sina efterträdare. Detta äger i synnerhet rum, då embetets beklädande är förenadt med besittning af fastighet eller bestämda inkomster af fastighet. Sålunda är i England en Kyrkoherde, en Biskop, ja sjelfva Konungen, ansedd för en corporation. En innehafvare kan, i afseende på indelningen, avsluta contracter, emottaga gålvor, göra byten o. s. v., hvilka gälla för efterträdaren, då de nemligen i laga ordning bekräftas. Engelska lagen bestämmer noga, hvad som är corporation eller icke. En ny stiftelse, en ny stad o. d. skall högtidligen, som det kallas, *incorporeras*, innan den får handla såsom corporation. Detta är i det hela det samma som hos oss kallas att *privilegiera*.

Privat egendom är, hvad jag förvärfvat sjelf, ärft af anförvandter eller fått på annat sätt, för att efterlemna antingen efter laglig arfskaps-ordning, eller efter godtycke till hvem jag behagar. Sådan egendom be-

sitter jag, i hvad stånd och vilkor i samhället jag ock må vara.

Ett annat slags egendom har dessutom uppstått i nästan alla stater, åtminstone då de blifvit gamla. Öfverbefolkning, onaturliga näringar och dylikt hafva alstrat behofvet af understöd för barn och utlefva de. Detta understöd har man velat göra varaktigt och oberoende af statens styrelse; sålunda har man skänkt fast egendom därtill. Under medeltiden förstodo presterne att göra kyrkan till föremål för dylika froma stiftelser. Det var egentligen egendom af denna natur, som sades innehafvas af *död hand* (*morte main*).

Men äfven verldsliga corporationer funno beqvämt att förvärfva fast egendom. Skrän och associationer af alla slag vunno därigenom en fasthet, som de saknat, i fall deras gemensamma behof skolat fyllas blott af sammanskott för hvarje särskildt tillfälle.

Då man systematiskt velat bilda embetsmannacorpser, har man äfven vid verldsliga sysslor följt kyrkans exempel och på fast egendom grundat embetsmännens löner. Viss jord har blifvit fästad vid vissa embeten; och sålunda har uppstått, hvad vi här i Sverige i synnerhet känna och hvad vi kalla *boställen*. Detta löningssätt är det minst tryckande och beqvämaste i ett land, som ännu icke äger synnerligt förråd af

varu-representativer eller, med ett ord sagdt, icke synnerlig rörelse.

Ännu ett annat slags corporations-egendom har uppstått — utom statens, hvarom nog ofta är taladt och hvars skadlighet är nog bevisad —. Allmänna banker och lån-inrättningar hafva, ofta utan annan fond än pant och den väntade vinsten, försträckt mynt på fast egendom. Hvar detta en gång stadnar, är svårt att säga. Tänkbart är dock, att bankerne, vid en slutlig realisering af sina fordringar och i händelse af bristande köpare af panterna, måste sjelfve taga införsel i egendomarna, förvandla dem till sina och sköta dem genom landbönder. Den tid kan komma, då, genom bankolån, odlingslån och dylikt, de allmänna penningeverken och deras utgreningar blifva de enda verkliga fastighetsägare i landet.

I ett land, där corporationer hafva fast egendom, och i synnerhet i ett land, där den växer, måste patrioterna med bedröfvelse se emot framtiden. Det är en afgjord sak, att om människan skall utveckla sina krafter och med drift arbeta på hvad hon har under händer, så måste hon äggas därtill af den vissheten, att det är för sig sjelf och de sina hon arbetar, att ingen annan skall skörda frukten af hennes mödor, och att hon fritt kan disponera denna frukt. Detta är orsaken, hvarföre stora gods, i synnerhet oföryttreliga fideicommissar, för stora industri, välstånd och bildning i ett land, där de tagit öfverhanden. Det är en glädjande erfarenhet, att de stora frälsegödsen i Sverige allt mer skingras, och att en själlägande landtmanna-klass, som sjelf sköter hvad den äger, uppstår på deras ruiner. Den, som sett t. ex. Skåne nu och för 50 år tillbaka, förstår, hvad vi mena.

Men under det denna stora revolution går så lugnt och lyckas utan de förfärliga skakningar, hvarmed en dylik varit åt öljd

t. ex. i Frankrike, torde några af de ofvan uppräknade sorter af corporations-egendom förtjäna en allvarsammare betraktelse.

Kyrkans frälse har i Sverige försvunnit, då man afräknar hvad vissa domkyrkor ännu äga kvar och hvad presterskapet, såsom embetsmän, ännu nyttjar och som inbegripes under den allmänna rubriken *Boställen*. Men boställs-inrättningen i allmänhet är ett mycken tvist underkastadt ämne. Dess egentliga uphöfsman, Carl XI, har blifvit än uphöjd till skyarna, än smäddad. Mången har tviflat, att indelningsverket, om ock godt eller åtminstone oskadligt för hans tid, kan för alla tider uppfylla sitt ändamål. Att i hela dess vidd undersöka denna fråga kan icke blifva föremål för en kort uppsats. Vi vilja blott framkasta några idéer, som torde tjäna att väcka eftertankan på det viktiga ämnet.

(Forts. c. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Friden mellan Porten och Ryssland påstås numera vara i det närmaste säker. Så låter det åtminstone från England och Frankrike. En Fransk tidning berättar från Petersburg, att Kejsar Alexander afgifvit en ny förklaring till Turkiska ministären, med upprepande af sina fredliga tänkesätt och af sina fordringar i afseende på Moldau, Walachiet och Grekernas religions-frihet. En mängd Turkiska courierer hade ankommit till Petersburg, och man trodde där allmänt, att intet krig skulle blifva utaf. De flesta Europeiska makter skola äfven hafva inkommit till Ryska cabinetet, med föreställningar mot krig. I Wien skall man äfven hafva fått officiella communicationer, enligt hvilka Porten frångått sina i början yrkade inskränningar i det Ryska ultimatum och ingått på alla däri föreskrifna villkor. Från Warschau berättas, att de Ryssar, som varit på Moldauska gränsen, dragit sig tillbaka i sina förra positioner. Engelska tidningar berätta, att, efter Strigonows aukomst till Odessa, Gr. Wittgenstein ofta kommer dit; men att ingen rörelse märkes bland trupperna. Ett rykte från Gen. Miloradowitsch's högkvarter, att

Ryssarna d. 29 Aug. skulle bryta in öfver gränsen, läser hafva varit af samma halt som alla förr utspredda dylika. — Strogonow hade, vid sin afresa, låtit nedtaga Kejsrerliga vapnet på sitt Cantzli; men Porten höll ännu d. 10 Aug. hedersvakt där utanför; likasom där varit Ambassadör.

Att England med ifver tager Turkarnas parti, det bekräftar sig genom alla omständigheter. Detta går så långt, att alla Engelska och Engelskjoniska undersåter, som tillföra de insurgerade Grekerna vapen och andra förråd, behandlas såsom sjöröfvare; att det till och med är förbjudet att betala Grekerne, hvad de äga att fordra; att Engelska Consulerne fått befallning att erkänna blott de Turkiska auktoriteterna och lemna dem allt bistånd, som man är skyldig en vänskaplig magt; att hvarken pass eller tillflykt lemnas insurgenterna m. m. Jonierna äro högst förbittrade, att de ej få deltaga i sina landsmäns strid, och att de anseddaste familier på Corfu, Cefalonia och Zante, som utgifvit en proclamation till barnas invånare att gripa till vapen, blifvit därför förföljda. — Angående Hertigens af Wellington hastiga beskickning till Paris, berättar tho Times, att den skall hafva haft för ändamål att förinå Frankrike till en alliancé, för att mota Rysslands planer. Lord Walpoles beskickning till Wien, i samma ändamål, hade misslyckats; hvarpå Wellington genast fick till sig, vid Rhen, en courier, att han skulle resa till Paris. Frankrike fick anbud af den gamla Rhengränsen, Savoyen, Isle de France och en eller två Westindiska öar, om det ville sätta en armé i rörelse emot Österrike, under det Englands land- och sjömagt agerade i Östersjön och Medelhafvet. Konungen visade W. till Krigsministrern, som utvecklade omöjligheten för Frankrike att, under den i landet rådande sinnesstämning, uppställa en actif armé. W. skall ock hafva föreställt, huru viktigt det vore att hota Preussen. Hans konferens med Ryska Ambassadören hade haft för ändamål att varna mot alla förstöringsplaner och att, i annat fall, hota med krig.

Underrättelserna om Turkiska flottans nederlag uprepas på olika sätt från olika håll. Från Wien berättas, att hon lidit betydligt och måst fly till Kos och omkring Rhodus, hvarigenom hennes afsigt att landsätta trupper på Morea och, omkring Cap Matapan, gå till Prevesa blifvit till intet gjord. De Egyptiska fartygen, som hon väntar, torde komma att dröja; Paschan drager ut på tiden. Från Smyrna heter det af d. 4 Aug., att Grekerne vid Samos tillämnat ett anfall på Turkiska flottan, men att Turkarne kapade sina ankare och sjelfve upbrände några af sina fartyg. Därpå seglade bå-

da flottorna åt Kos och lågo midt emot hvarandra. Partiella träffningar hade ägt rum, men ingen allmän slagtning. — Ett i Engelska tidningar infördt bref från Constantinopel af d. 10 Aug. framställer Grekernas seger såsom ganska litet afgörande. Efter att hafva, genom blotta fruktan, åter kufvat Samos och Scala Nuova och efterlemnadt 8 a 10 transportskepp (dem besättningen sjelf upbrände, då en flotta af 100 segel nalkades), seglade Turkarne mot Rhodus, där de skola förenat sig med den lilla Egyptiska Escadren (hvars afsändande likväl läser vara utom allt tvifvel). Därpå skola de hafva fortsatt kosan till Prevesa och, efter förering med 15 eller 16 fartyg under Capudan Bei, åter gått till Arkipelagen. På vägen från Samos till Rhodos seglade flottan i flera afdelningar, hvaraf blott en stötte på Grekerna, öfvermannades och flydde till Kos. Det är märkvärdigt imedertid, att Kara Ali just befann sig på denna afdelning. Brännare, som Grekerne afsände mot ett skepp, bortboxerades eller släcktes. Kara Ali framställer Grekernas misslyckade försök mot Kos (?) såsom en stor seger å sin sida.

Macedonerne hafva verkligen retirerat up i bergen och uphäfvit belägringen för Jenizzar och blokaden för Thessalonik. Livadiska arméens bedröliga öde synes härtill hafva förinått den för-sigtige Olysseus, som dagligen får förstärkning af Greker, hvilka, upmanade af hans otaliga proclamationer, ströma till hans fanor. I bergen är han imedertid säker; Turkarne visa ingen lust att där angripa honom. — Österrikiska tidningar berättar mycket om den oenighet, som råder på Morea, där hvar och en, i synnerhet Biskoparna vilja vara öfverbefälhafvare och Deni; Ypsilanti förgäfvades, i lägret för Tripolitza, fordrat undergifvenhets ed af provisoriska senaten, hvarpå han begifvit sig tillbaka till Kalamata. Turkarne skola, enligt dessa tidningar, ännu innehafva och, oakadt hungersnödens tillväxt, tappert försvara alla fasta platser på Morea. Patra belägras inyo af Grekerna; Prevesa har fått förstärkning af 3000 Turkar m. m.

Alexi Ypsilanti är, på Furst Metternichs befallning; utsläppt ur fästningen Munkatech och skulle, under lådnadt namn, gå till Trieste. Man har uttrat ett allmänt deltagande för honom, och Rysslands intercession skall hafva utverkat hans frihet. Ett bref från Wien af d. 9 Sept. säger, att han uppehöll sig i neiden af Temeswar. — På Walachiska gränsen är såsom en öken. Spridda insurgenthopar kringströfva ännu. Alla Janitscharex i Moldau och Walachiet hafva fått ordres att